

Izhodišče – citati (seznam se bo sproti daljšal; v poštev pridejo tudi določeni naslovi knjig ali spisov, pa tudi sklopi idej, npr.: baza – nadbaza, fetišizem, razredni boj, odtujitev, diamat)

Bogastvo družb, v katerih vlada kapitalistični produkcijski način, se kaže kot »ogromna zbirka blag« /.../. (*Kapital*, 1. poglavje)

Posestnik denarja koraka spredaj kot kapitalist, posestnik delovne sile mu sledi kot njegov delavec; prvi se pomenljivo muza, zagret za posel, drugi je plašen, obotavlja se kakor nekdo, ki nosi lastno kožo naprodaj in ne more pričakovati nič drugega kakor – strojenje. (*Kapital*, 4. poglavje)

Potem ko se je zgodovina dovolj dolgo razkrajala v praznoverju, razkrojimo praznoverje v zgodovini. (*Prispevek k židovskemu uprašnju*)

Pošast hodi po Evropi – pošast komunizma. (Prvi stavek *Manifesta komunistične stranke*)

Vse trdno in stalno se razblinja, vse sveto je oskrunjeno, in ljudje so naposled prisiljeni, da si s treznimi očmi ogledajo svoj življenjski položaj in medsebojne odnose. (*Manifest komunistične stranke*)

Hegel pripominja nekje, da se vsa velika svetovnozgodovinska dejstva in osebe pojavljajo tako rekoč dvakrat. Pozabil je pristaviti: prvič kot tragedija, drugič kot farsa. (Prvi stavek spisa *Osemnajsti brumaire Ludvika Bonaparta*)

Ljudje delajo svojo lastno zgodovino, toda ne delajo je, kakor bi se jim zljubilo, ne delajo je v okoliščinah, ki so si jih sami izbrali, temveč v okoliščinah, na kakršne so neposredno zadeli, kakršne so bile dane in ustvarjene s tradicijo. (*Osemnajsti brumaire Ludvika Bonaparta*)

Družbeno življenje je bistveno *praktično*. Vsi misteriji, ki zapeljujejo teorijo v mysticizem, nahajajo svojo racionalno rešitev v človeški praksi in v razumevanju te prakse. (VIII. teza o Feuerbachu)

Stališče starega materializma je »meščanska« družba; stališče novega pa *človeška družba* ali podružbljeno človeštvo. (X. teza o Feuerbachu)

Wir, wir Affen eines kalten Gottes. (Mi, mi opice brezčutnega Boga.) (Marxova drama *Oulanem* leta 1839)

Anatomija človeka je ključ za anatomijo opice. (*Uvod k očrtom kritike politične ekonomije*)

Kapital je mrtvo delo, ki oživlja le po vampirsko, z vsrkavanjem živega dela, in živi toliko bolj, kolikor več ga vsrkava. (*Kapital I.*)

Goethe-Institut
Mirje 12
1000 Ljubljana
Slowenien

www.goethe.de

**GOETHE
INSTITUT**

Sprache. Kultur. Deutschland.

Človeško bitje je moralo biti zreducirano na to absolutno revščino, da bi iz sebe porodilo svoje notranje bogastvo. (*Pariški rokopisi iz leta 1844, Ekonomsko-filozofski rokopisi*).

Komunizem je rešena uganka zgodovine in vé, da je ta rešitev. *Kritika nacionalne ekonomije (Pariški rokopisi 1844)*

Filozof ne pravi direktno: niste ljudje. Vedno ste bili ljudje, manjkala vam je le zavest o tem, kar ste bili, in prav zato dejansko tudi niste bili resnični ljudje. Zato vaš pojav ni ustrezal vašemu bistvu. Bili ste ljudje in tudi ne. (*Nemška ideologija*)

Človek se samo tedaj ne izgubi v svojem predmetu, če mu ta postane človeški predmet ali predmeten človek. To je mogoče samó, vtem ko mu predmet postane družben predmet, in on sam sebi družbeno bitje, kakor postane družba bitje za njega v tem predmetu. (*Filozofsko-ekonomski rokopisi*)

...